

اجرای برنامه‌های متفاوت
برای مدارس پایتخت

یکی از رویکردهای مدیریت کنونی شهری پایتخت، کم کردن فاصله ارائه خدمات به شهروندان در شمال تا جنوب شهر و شرق تا غرب آن است. معاون طراحی و نظارت آموزشی اداره کل آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران اجرای طرح استقبال از مهر را در مدارس از جمله این رویکردها می‌داند. سیدرسول سمایی در این باره می‌گوید: «یکی از مهم‌ترین برنامه‌هایی که در مدارس از سوی این اداره کل دنبال می‌شود، اجرای برنامه‌های فراغت تابستانه است. این برنامه‌ها در تعامل اداره کل آموزش‌های شهروندی با آموزش و پرورش اجرا می‌شود. مدارس مشمول اجرای این طرح از سوی آموزش و پرورش انتخاب می‌شود که عمده آن در مناطق جنوبی پایتخت است. مدیریت شهری نیز با ایجاد هم‌افزایی تلاش می‌کند با غنا دادن به برنامه‌های تابستانه آموزش و پرورش کیفیت فراغ تابستانی دانش‌آموزان را افزایش دهد.»

او حرفش را اینطور ادامه می‌دهد: «آموزش و پرورش در مدارس انتخابی خود در طرح اوقات فراغت ممکن است ۱۰ عنوان برنامه را اجرا کند اما مدیریت شهری نیز براساس تقاضای شهردار مدرسه ۱۰ عنوان دیگر با اختصاص اعتبار به این مدارس اضافه می‌کند. اجرای تورهای تهرانگردی، برگزاری اردوهای دانش‌آموزی، دوره‌های هوش مصنوعی و مانند آن از جمله برنامه‌هاست.»

مدارس استثنایی
صاحب شهردار شدند

معاون اداره کل آموزش‌های شهروندی به موضوع مدارس استثنایی پایتخت اشاره می‌کند و می‌گوید: «برای اولین بار طرح شهردار مدرسه در مدارس استثنایی پایتخت با برگزاری انتخابات میان دانش‌آموزان این مدارس به مرحله اجرا درآمد. این مدارس تاکنون سابقه برگزاری انتخابات شهردار مدرسه را نداشته‌اند و به این دلیل در موضوعات مرتبط با بهسازی، نوسازی و تجهیز نیز مورد غفلت قرار گرفته بودند. با توجه به اداره کل آموزش‌های شهروندی اقدامات لازم برای بهسازی فضای اطراف این مدارس به عنوان یک اولویت در دستور کار قرار گرفت. با این اقدام ارتباط میان این مدارس با مدیریت شهری و پیگیری نیازهای دانش‌آموزان مدارس استثنایی با جدیت بیشتری دنبال می‌شود.»

کانون نوجوانان
طرح برتر
IOPD شد

طرح «کانون نوجوانان شهر تهران» (Teheran Youth club) متعلق به اداره کل آموزش‌های شهروندی در فهرست ۴۰ اثر برتر جایزه جهانی «بهترین عملکرد مشارکت شهروندی» در سال گذشته قرار گرفت. جایزه جهانی «بهترین عملکرد مشارکت شهروندی»، جایزه‌ای است که هر سال از سوی «رصدخانه بین‌المللی دموکراسی مشارکتی» (IOPD) که در شهر بارسلونای اسپانیا مستقر است، از سوی دولت‌های محلی و منطقه‌ای در حوزه مشارکت و دموکراسی شهروندی، اعطا می‌شود. برای نخستین بار شهرداری تهران با طرح ارائه شده در این فهرست قرار گرفت.

۱۲

معاون طراحی و نظارت آموزشی اداره کل آموزش‌های شهروندی از عملکرد این معاونت می‌گوید

هم‌افزایی در ظرفیت‌های آموزش شهروندی



از دیدگاه مقام معظم رهبری، شهروندی متعالی است که علاوه بر آشنایی با حقوق و تکالیف شهروندی خود این تکالیف و حقوق را با آموزه‌های دینی در هم آمیخته باشد و این دو را توأم با هم در زندگی خود اجرا کند. هر چند بسیاری از شهروندان نسبت به حقوق دینی خود آگاه هستند و به آن اشراف دارند اما در آموزش‌های مدیریت شهری نیازمند فعالیت‌های بیشتری هستیم که این مهم در اداره کل آموزش‌های شهروندی برای تحقق شهروندی دنبال می‌شود. سیدرسول سمایی، معاون طراحی و نظارت آموزشی اداره کل آموزش‌های شهروندی درباره اقدامات معاونت خود در ۳ سال گذشته در راستای تحقق شعار شهروندی متعالی بیشتر توضیح می‌دهد.

آموزش مهم‌ترین فعالیت و ماموریت اداره کل آموزش‌های شهروندی است. با این حال فعالیت‌های آموزشی سال‌هاست به شکل جزیره‌ای در ادارات و مجموعه‌های مختلف مدیریت شهری به انجام می‌رسد؛ اتفاقی که معاون طراحی و نظارت آموزشی اداره کل آموزش‌های شهروندی درباره آن می‌گوید: «شهرداری تهران اخیراً دبیرخانه دائمی متمرکز آموزش‌ها و هزینه‌های آموزش‌های شهروندی را ابلاغ کرده است. تشکیل این دبیرخانه به آن معناست که تمرکز فعالیت‌های آموزشی باید در اداره کل آموزش‌های شهروندی باشد و تمام سازمان‌ها و ادارات دیگر باید با هماهنگی با این اداره کل برنامه‌های آموزشی خود را دنبال کنند.» سمایی مزیت چنین اتفاقی را ایجاد یکپارچگی در سیاست‌های آموزش و هم‌افزایی در برنامه‌ها، ارتقای کیفیت آموزش‌های شهروندی به شهروندان می‌داند و می‌افزاید: «در بسیاری از موضوعات آموزش شهروندی شاهدیم یک مجموعه مدیریت شهری برای بخشی از شهروندان برنامه‌های آموزشی برگزار می‌کند. به موازات آن مجموعه‌های دیگر در شهرداری برای همان مخاطبان برنامه آموزشی مشابه برگزار می‌کند. این موضوع منجر به اتلاف سرمایه، وقت و نیز از بین رفتن اعتماد مردم به مدیریت شهری می‌شود.»

طرح ۱۰ در ۱۰۰؛ آغازی بر پایان موزای کاری

معاون اداره کل آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران، از برنامه‌ریزی این اداره کل برای پایان دادن به موزای کاری‌ها اشاره می‌کند و می‌افزاید: «در راستای جلوگیری از موزای کاری در موضوع آموزش، از معاونت‌های شهرداری خواسته شد موضوعات مهم آموزشی خود را به دبیرخانه اعلام کنند. این نیازها تجمیع و در قالب ۱۰ موضوع اولویت‌دار دسته‌بندی شد. هر یک از موضوعات در ۱۰۰ نقطه به شهروندان از سوی آموزش‌گرانی که از سازمان‌های مختلف متخصص آن رشته هستند آموزش داده می‌شود. با این اتفاق تمام سازمان‌ها می‌دانند در نقطه‌ای چه برنامه‌ای اجرا می‌کنند و از تکرار آن برنامه دوری می‌کنند.» سمایی معتقد است خروج نهایی طرح ۱۰۰ در ۱۰۰، آموزش شهروندی است که می‌تواند در مواقع لزوم از آموزش‌های دریافتی خود برای زیست بهتر در شهر بهتر استفاده را ببرد: «آموزش‌گران رسمی ما در شهر برای هر موضوعی مانند بلایای طبیعی هرگز پاسخگوی نیازهای ما در پایتخت نیست. با اجرای طرح ۱۰۰ و آموزش به هر نفر به شکل تخصصی شهروندی خواهیم داشت که خود به تنهایی می‌تواند به ۳ عضو خانواده آموزش‌هایی که فراگرفته‌اند را منتقل کنند. با این اقدام عملاً تعداد شهروندان آموزش دیده بیشتر می‌شوند.»

افزایش دوبرابری مدارس طرح شهردار مدرسه

سمایی، افزایش تعداد مدارس مشمول اجرای طرح شهردار مدرسه در این دوره مدیریت شهری را از اقدامات مؤثر برای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در حوزه‌های شهری عنوان می‌کند و می‌افزاید: «تا سال ۱۴۰۰، تغییری در تعداد مدارس مشمول اجرای طرح شهردار مدرسه رخ نداده بود. در دوره کنونی تعداد مدارس با افزایش ۱۰۰ درصدی نسبت به دوره قبل از آن به ۵۷ مدرسه رسید. هر شهردار نیز دارای ۳ معاون متناظر با معاونان شهردار منطقه شد که این اقدام نیز برای نخستین بار به انجام رسید و معاون شهردار مدرسه در حوزه خود امکان مکاتبه با شهردار ناحیه را پیدا کرد؛ اقدامی که توانسته است مشکلات و نیازهای شهری را با نگاه دانش‌آموزان پیرامون واحدهای آموزشی برطرف کند.»

طراحی نشان جاودان در مدارس

سیدرسول سمایی، معاون اداره کل آموزش‌های شهروندی می‌گوید بسیاری از مدارس تهران به نام شهید است اما دانش‌آموزان اطلاعی از زندگی‌نامه شهیدی که مدرسه به نام او مزین شده است ندارند: «بیش از ۷۰۰ واحد آموزشی در مناطق ۲۲ گانه تهران به نام شهید مزین است. دانش‌آموزان در این مدارس نمی‌دانند شهید متولد چه سالی است یا چگونه به شهادت رسیده است. حتی عکس شهید را هم ندیده‌اند. برای جبران این خلأ، با آموزش و پرورش برای معرفی شهیدی که مدارس به نام آنان است مکاتبه و به موازات آن طرحی به سازمان زیباسازی ارائه شد تا نشان جاودان شهید شامل تصویر، تاریخ تولد، محل و تاریخ شهادت و بخشی از وصیت‌نامه طراحی و در بهترین نقطه مدرسه نصب شود. این نشان تاکنون در ۱۵۰ واحد آموزشی نصب شده است و تا دهه فجر در تمام ۷۰۰ مدرسه مشمول طرح نصب می‌شود.»

شهردار مدرسه؛ تجربه‌ای
با موفقیت عینی

یکی دیگر از فعالیت‌های اداره کل آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران، اجرای طرح موفق و شناخته شده شهردار مدرسه است؛ طرحی که بسیاری از نوجوانان و دانش‌آموزان تهرانی با آن آشنا هستند و حتی برخی والدین خود زمانی در این طرح شرکت داشته‌اند. در دوره کنونی مدیریت شهری موضوع شهردار مدرسه با جدیت بیشتری از سوی شهرداری دنبال شد. سمایی در این باره اینطور توضیح می‌دهد: «قرار بود در طرح شهردار مدرسه، شهردار مدرسه در واحد آموزش خود و شعاع ۵۰۰ متری آن نقش تسهیل‌گر را در برطرف کردن مشکلات ایفا کند. این نقش در ۲۰ سال گذشته کمرنگ بود و عملاً شهردار مدرسه یک عنوان تشریفاتی بود.» او حرفش را اینطور ادامه می‌دهد: «برای برطرف کردن این چالش، در ۳ سال اخیر و از دوره بیست و یکم برگزاری انتخابات شهردار مدرسه به شهرداران انتخاب شده از سوی دانش‌آموزان نقش و جایگاه بیشتری برای هدایت مدیریت شهری داده شده است. علاوه بر برگزاری نشست‌های مستمر میان شهرداران مدرسه با شهردار ناحیه و معاون اجتماعی و فرهنگی مناطق، سالانه نشست میان شهرداران مدارس و شهردار هر منطقه برگزار می‌شود. با این اقدام جایگاه شهرداران مدرسه تقویت شده است.»